

Edukacja regionalna w systemie prawnym RP

USTAWA z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim

Art. 3.

1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:
 - 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji;
 - 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji;
 - 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze;
 - 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi;
 - 5) promocji języka polskiego w świecie;
 - 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.
2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.

W preambule podkreślono bowiem, że jednym z najważniejszych zadań szkoły jest kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałość o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów, a wypełnianie tego zadania należy do obowiązków każdego nauczyciela. Ponadto w nowej podstawie programowej uwzględnione zostały określone przez Komisję Europejską w Programie „Edukacja i Szkolenia 2010” kompetencje kluczowe, w tym porozumiewanie się w języku ojczystym.

W podstawie programowej języka polskiego dla każdego etapu edukacyjnego został położony nacisk na dbałość o kulturę języka oraz podnoszenie świadomości uczniów, że język jest wartościowym i wielofunkcyjnym narzędziem komunikacji. Język polski jest jednym z przedmiotów, na które przeznaczają się najwięcej godzin w cyklu nauczania. Stąd w podstawie programowej wskazano na potrzebę umożliwiania uczniom rozwijania uzdolnień i zainteresowań tym przedmiotem.

Zapisy nowej podstawy programowej

**Z pisma podsekretarz stanu w MEN Joanny Berdzik
z dnia 26.11.2012 r.**

Jeżeli chodzi o teksty kultury realizowane w zakresie treści nauczania języka polskiego, to nowa podstawa programowa przewiduje zwiększenie autonomii szkoły. Zgodnie z tym założeniem nauczyciel otrzymuje prawo ostatecznego wyboru lektury. Na II, III i IV etapie edukacyjnym nauczyciel oprócz tekstów, które musi obowiązkowo uwzględnić, ma możliwość włączenia do listy lektur dodatkowych pozycji literackich, w tym poświęconych danemu regionowi.

Treści nauczania, które w szerokim zakresie uwzględniają tematykę regionalną, określone zostały w celach ogólnych oraz wymaganiach szczegółowych w podstawie programowej wielu przedmiotów, w szczególności języka polskiego, języka obcego nowożytnego, historii i społeczeństwa, wiedzy o społeczeństwie, geografii, wiedzy o kulturze, muzyki, historii sztuki, plastyki, przedmiotu uzupełniającego historia i społeczeństwo oraz etyki. Warto też zauważyć, że jednym z celów nowej podstawy programowej jest kształtowanie nowoczesnego patriotyzmu. Począwszy więc od wychowania przedszkolnego, elementy edukacji regionalnej wprowadzane są systematycznie i konsekwentnie, rozwijane proporcjonalnie do wieku, wiedzy i doświadczenia uczniów.

Zapisy nowej podstawy programowej

**Z pisma podsekretarz stanu w MEN Joanny Berdzik
z dnia 26.11.2012 r.**

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO
DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH
ORAZ INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

**Historia i społeczeństwo
II etap edukacyjny**

2. „Mała Ojczyzna”. Uczeń:

- 1) opisuje swoją „małą Ojczyznę”, uwzględniając tradycję historyczno-kulturową i problemy społeczno-gospodarcze;
- 2) zbiera informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości „małej Ojczyzny”;
- 3) wskazuje na planie miejscowości, siedzibę władz lokalnych i na przykładach omawia zakres działań oraz sposoby powoływania władz.

JĘZYK POLSKI

III etap edukacyjny

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi; zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach, pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka; poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;
- 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;
- 4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;

JĘZYK POLSKI

IV etap edukacyjny

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 5) wskazuje w czytanych tekstach i analizuje przykłady odmian terytorialnych, środowiskowych i zawodowych polszczyzny;

WIEDZA O KULTURZE

IV etap edukacyjny – tylko zakres podstawowy

3. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń:

- 7) wskazuje relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawniające się w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kultury.

**Niniejsze zapisy
pochodzą z podstaw
programowych
obowiązujących w roku
szkolnym 2016/2017**